

Kader Dierenwelzijn

Stichting Alphense Kinderboerderijen

Goedgekeurd in Bestuursvergadering SAK d.d. 8 januari 2024

Stichting Alphense Kinderboerderijen
Burg. Bruins Slotsingel 1
2403 NC Alphen aan den Rijn
www.kinderboerderijalphen.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
1. Stichting Alphense Kinderboerderijen	3
2. Doel kader dierenwelzijn en gebruikte keurmerken	3
3. Verantwoording aan Gemeente Alphen aan den Rijn	4
4. Het dierenwelzijn	4
4.1 Algemene uitgangspunten dierenwelzijn	4
4.2 Weloverwogen basisdierenbestand en sociale behoeften.....	5
4.3 Fokken voor educatieve doeleinden.....	5
4.4 Dieren voor recreatieve doeleinden	7
4.5 Dierenverblijven.....	8
4.6 Zorg voor dieren bij ziekte en/of lijden.....	8
4.7 Dieren dumpen	8
4.8 Educatie.....	8
4.8.1 Bezoekerseducatie over dierenwelzijn	8
4.8.2 Educatie van vrijwilligers en beheerders	9
Bijlage 1: Norm samenstelling van dierenbestand, gespecificeerd naar locatie, soort en ras.....	10
Bijlage 2: Aantal te fokken dieren t.b.v. educatieve functie.....	11
Bijlage 3: Kwaliteitsbewijs Stads- en Kinderboerderijen Nederland van Vereniging vSKBN	12
Bijlage 4: Keurmerk Diervriendelijke Kinderboerderij	14

1. Stichting Alphense Kinderboerderijen

De Stichting Alphense Kinderboerderijen (hierna: SAK) exploiteert 3 kinderboerderijen in Alphen aan den Rijn (Zegersloot en Bospark) en Boskoop (Contactweide).

In 2023 heeft SAK in coproductie met de Gemeente Alphen aan den Rijn en maatschappelijke samenwerkingspartners een toekomstvisie ontwikkeld, waarin naast de bestaande kinderboerderij functie op de locatie Zegersloot een voedselpark wordt ontwikkeld. Er wordt in 2024 een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de realisatie van het voedselpark en de renovatie van de bestaande gebouwen (incl. verbetering van de dierenverblijven voor het dierenwelzijn).

In dit document is in lijn met deze toekomstvisie het kader voor het dierenwelzijn uitgewerkt.

Om zich meer te concentreren op haar kerntaken heeft SAK per 1 januari 2024 de 'externe' dierenweides (Dijkslootpad Alphen aan den Rijn en Schaapskooi Boskoop) grotendeels afgestoten. De helft van het Dijkslootpad blijft aangehouden vooralsnog tot 1 januari 2026 t.b.v. het gefaseerd afbouwen van de dierenpopulatie. Medio 2025 zal hierover opnieuw een besluit genomen worden; het al dan wel of niet behouden van deze dierenweide. Gedurende de winter wordt een externe locatie aan het Rietveldsepad gebruikt van een vrijwilliger om de schapen in de winter voldoende ruimte en voedsel te bieden.

2. Doel kader dierenwelzijn en gebruikte keurmerken

Dit kader is bedoeld als handleiding voor het verantwoord omgaan met de dieren op de kinderboerderij, om hen te verzekeren van een goed leven op de kinderboerderij en, indien noodzakelijk, daarbuiten.

Als bijlage bij het kader is de gewenste samenstelling van dierenbestand, gespecificeerd naar locatie, soort, ras en aantal opgenomen (zie bijlage 1). Aangezien het levende have betreft, zijn dit richtgetallen.

Het 'kader dierenwelzijn SAK' is vastgesteld door het bestuur van de SAK. De uitvoering van het kader is de verantwoordelijkheid van de beheerders van SAK, onder auspiciën van het bestuur.

Keurmerken

Als basis voor dit kader geldt het 'Kwaliteitsbewijs Stads- en Kinderboerderijen Nederland' van de vereniging vSKBN (hierna: vSKBN Kwaliteitsbewijs). Naast criteria voor dierenwelzijn en vakbekwaamheid bevat dit keurmerk ook criteria op het gebied van arbeidsomstandigheden en huisvesting. Het streven is dat de criteria van het vSKBN kwaliteitsbewijs worden gevolgd, maar dat is nog onder voorbehoud van de te realiseren renovatie op locatie Zegersloot. Op de locaties Bospark en Contactweide zijn geen investeringen voorzien, zodat realisatie van het vSKBN kwaliteitsbewijs daar niet volledig mogelijk is.

Aanvullend op het vSKBN Kwaliteitsbewijs zal het 'Keurmerk Diervriendelijke Kinderboerderij' (hierna: Keurmerk DK) zo veel mogelijk gevolgd worden. De uitgangspunten van het Keurmerk DK die gevolgd worden, zijn *schuingedrukt* opgenomen in dit kader dierenwelzijn

Voor de volledigheid zijn de criteria m.b.t. dierenwelzijn van het vSKBN Kwaliteitsbewijs en het Keurmerk DK opgenomen in de bijlagen 3 en 4, voorzien van een toelichting.

De SAK zal zich daarnaast houden aan de vigerende wet- en regelgeving die betrekking heeft op dierenwelzijn op kinderboerderijen. Quarantaine

De SAK streeft het continu leren en verbeteren na als het gaat om dierenwelzijn. Jaarlijks wordt het dierenwelzijn langs dit kader geëvalueerd en waar mogelijkheden voor verbeteringen worden gezien, stemmen SAK beheer en bestuur af welke acties ondernomen worden voor het continu verbeteren van het dierenwelzijn.

3. Verantwoording aan Gemeente Alphen aan den Rijn

Driemaal per jaar geeft de SAK een terugkoppeling aan de daarvoor verantwoordelijke beleidsmedewerker van Gemeente Alphen aan den Rijn over de dierenpopulatie. Deze terugkoppeling bevat de volgende informatie en vindt plaats op de volgende momenten:

Dierenpopulatie per 1 januari	Er wordt opgave gedaan van het aantal per diersoort per locatie. 1 januari is het meetmoment waarin het richtgetal van het aantal dieren gerealiseerd moet worden (rekening houdend met variatie door de levende have). Het overzicht wordt gelijk met de jaarrekening van het voorgaande boekjaar verstrekt, uiterlijk per 31 maart.
Dierenpopulatie per 1 juli	Er wordt opgave gedaan van het aantal per diersoort per locatie. Het aantal zal door de aanwas van jonge dieren door het fokbeleid hoger zijn dan het richtgetal. In het 2^e halfjaar wordt weer toegewerkt naar het richtgetal per 1 januari van het volgende kalenderjaar. Het overzicht wordt gelijk met de halfjaarcijfers van het lopende boekjaar verstrekt, uiterlijk per 31 augustus.
Evaluatie fokbeleid	Het fokbeleid wordt jaarlijks in het 3^e kwartaal geëvalueerd en uitgewerkt in een geactualiseerd fokbeleid voor het volgende seizoen. Het fokbeleid bevat de geplande jonge dieren binnen de kaders van dit voorliggende kader met onderbouwing van de educatieve waarde (zie paragraaf 4.3). De evaluatie en het geactualiseerde fokbeleid wordt uiterlijk per 31 oktober gedeeld.

4. Het dierenwelzijn

4.1 Algemene uitgangspunten dierenwelzijn

- De intrinsieke waarde van een dier en de beschikbare ruimte, kennis en budget zijn bepalend voor het aantal dieren dat wordt gehouden op de kinderboerderijen van de SAK. Door zorgvuldige bedrijfsmatige afwegingen te maken, worden dieren op de kinderboerderijen van de SAK de verzorging, ruimte en omstandigheden geboden voor een prettig, soorteigen leven.
- *(Keurmerk DK) De kinderboerderijen hebben een voorbeeldfunctie naar bezoekers toe over de wijze waarop dieren gehouden worden, door het bewustzijn te vergroten van de intrinsieke waarde van een dier, het soorteigen gedrag en de waarde die een dier heeft voor de mens. Dit uitgangspunt bepaalt tevens de wijze van voorlichting en het educatief aanbod van de kinderboerderijen m.b.t. dierenwelzijn.*

4.2 Weloverwogen basisdierenbestand en sociale behoeften

Er is voor elke locatie een basisdierenbestand vastgesteld, dit geldt als de basis voor het aantal dieren en diersoorten dat op die locatie verblijft. Hierbij gelden onderstaande uitgangspunten:

- Er wordt rekening gehouden met een passende groepssamenstelling en sociale interacties in het vaststellen en behouden van het basis dierenbestand.
- Hier mag alleen van afgeweken worden indien er ruimte is ontstaan voor een nieuw dier door overlijden van een dier óf door het fokken van dieren (conform het fokbeleid voor educatieve doeleinden, zie paragraaf 4.3).
- *(Keurmerk DK) Dieren worden met soortgenoten en minimaal in tweetallen (eventueel in groepen) gehouden.* Uitzondering zijn zieke dieren. Om medische redenen worden deze soms afgezonderd; waar mogelijk wel in het zicht van soortgenoten. In de renovatieplannen zal de haalbaarheid van het realiseren van een quarantaine ruimte onderzocht worden (incl. educatie naar bezoekers). In geval van overlijden van één van de dieren wordt als eerste gekeken of met andere kinderboerderijen een uitruil plaats kan vinden. Als tweede optie een plek vinden bij een ons bekende hobby boer (zie ook paragraaf 4.3 punt h). Eventueel is aanvulling vanuit eigen fok een mogelijkheid.
- Introductie van nieuwe individuen in de groep gaat onder controle van beheerders en vrijwilligers. Er wordt met een quarantaine periode (in afgezonderde stal) en met wenperiodes gewerkt wanneer er nieuwe dieren (bijvoorbeeld uit opvang of andere kinderboerderij) toegevoegd worden aan de bestaande groep. Indien het nieuwe individu ook na de wenperiode niet blijkt te passen in de groep, dan wordt afgezien van de uitbreiding van de groep op dat moment. Het dier moet dan terug kunnen naar de vorige verblijfsplek, hierover worden vooraf afspraken gemaakt.

4.3 Fokken voor educatieve doeleinden

Bij de educatieve functie van de Kinderboerderij hoort ook de beleving en verwondering van bezoekers voor nieuw leven. Dat betekent dat er jonge dieren worden gefokt om te voorzien in deze functie. Hiervoor wordt er jaarlijks een fokbeleid vastgesteld met onderbouwing van de educatieve functie.

Er wordt afgewogen welke impact een extra dier heeft op de bestaande populatie dieren, of er een overschot aan dieren ontstaat als gevolg van het fokken en of dit overschot in verhouding staat tot het educatieve doel. Gezien de impact op de bestaande populatie blijft het fokken beperkt tot de volgende diersoorten:

- a. Kippen, met kanttekening dat eieren alleen via natuurlijke broed worden uitgebroed
- b. Dwerggeiten en Toggenburger geiten (Nubische geiten zijn uitgesloten)
- c. Ouessant schapen en bonte schapen
- d. Piétrain varken, inseminatie* max. 1x per jaar, tot het niet meer gaat. Bij de laatste worp houden we 2 biggen en plaatsen ze direct in de juiste huisvesting. Wanneer Piétrain varken een natuurlijke dood sterft, vindt evaluatie plaats en wordt er gekeken naar een eventueel ander ras dat wellicht tussen het bezoek kan rondlopen of een rol kan spelen in het voedselpark.
* alternatief voor inseminatie door het varken of de beer te verplaatsen naar een tijdelijke andere locatie is wettelijk niet toegestaan en ook te stressvol / praktisch niet uitvoerbaar.
- e. Herten

Educatieve doeleinden kunnen zijn (niet gelimiteerd):

- In algemene zin: het ervaren van en verwonderen over jong en nieuw leven, o.a. door het zien van moederzorg, zien van spelen, zien van liefdevol bij elkaar liggen. Dat doet iets met mensen. En biedt ruimte voor educatie van (groot)ouders aan hun eigen (klein)kinderen.
- Het laten zien van het leggen van een ei tot aan het opgroeien tot een volwassen kip/haan om bezoekers bewust te maken van dit proces. Hieraan zijn dan ook educatieve workshops/lessen of andere specifieke informatievoorziening gekoppeld. Een voorbeeld hiervan kan zijn een activiteit eieren rapen met daarbij de uitleg dat uit elk ei een nieuwe kip kan ontstaan bij de juiste omstandigheden en vervolgens uitleg geven over die omstandigheden (haan, broeden etc.).
- Een specifieke behoefte vanuit bijvoorbeeld natuur- en milieueducatie (hierna: NME) activiteiten. Hierbij is te denken aan het onder begeleiding aaien van de lammetjes bij hele jonge kinderen en het voeren van de geitjes (pas als ze iets ouder zijn en niet meer alleen bij de moeder willen drinken) onder begeleiding van de NME docent, beheerder of vrijwilliger.

Er is een fokbeleid uitgewerkt waarbij wordt voldaan aan de in dit document gestelde kaders. In het fokbeleid is een onderbouwing van de educatieve functie opgenomen. Dit beleid wordt jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd. De Gemeente wordt hierover geïnformeerd.

De kaders voor het fokken voor educatieve doeleinden:

- a. Er wordt niet structureel gefokt op de kinderboerderijen, maar enkel voor educatieve doeleinden. Dat betekent dat binnen de gestelde voorwaarden ook dieren geruild of verkocht zullen worden. De voorwaarden hiervoor zijn vermeld onder b.
- b. *(Keurmerk DK) In de basis mogen de dieren oud worden op de kinderboerderijen.*
De kinderboerderij streeft ernaar dieren zoveel mogelijk oud te laten worden op de kinderboerderij. Het dierenaantal en het fokbeleid is hiervoor bepalend. Echter, met het fokken voor educatieve doeleinden is het niet haalbaar dat alle dieren oud kunnen worden op de kinderboerderij, rekening houdend met het dierbestand waaraan de SAK moet voldoen. Wanneer het aantal dieren te hoog is, zal er een passend alternatieve huisvesting voor het dier gevonden worden, waar het dier op natuurlijke wijze oud kan worden. Als eerste wordt gekeken of uitruil met een andere kinderboerderij mogelijk is. Als tweede optie een plek te vinden bij een ons bekende hobby boer of handelaar.
Een nog onbekende wederpartij (hobby boer of handelaar) zal gescreend worden en moet voldoen aan de volgende criteria: er wordt een overdrachtsdocument opgesteld waarin de volgende eigenaar wordt gevraagd het dier in alle behoeften te voorzien, op natuurlijke wijze oud te laten worden en minimaal de genoemde voorwaarden voor dierenwelzijn te hanteren. Uitgangspunt is dat het dier in geen geval wordt geslacht of doorverkocht wordt voor de slacht.
- c. Indien er om een of andere reden een alternatieve huisvesting voor een ouder dier gevonden moet worden, moet dit door het Beheer worden voorgelegd aan het Bestuur, die deze beslissing zal nemen. Er wordt niet automatisch een nieuwe plek gezocht voor zwakke of zieke dieren. Deze mogen oud worden op de kinderboerderij, tenzij een andere huisvesting beter voor het dier zal zijn.
- d. Voor fokken heb je jonge dieren nodig. Indien niet door natuurlijk verloop gerealiseerd, betekent dit dat op een gegeven moment plek gemaakt moet worden voor de aanschaf van jonge dieren. Voor het oudere dier zal conform punt b gehandeld worden.
- e. De jonge dieren worden op natuurlijke wijze gefokt als onderdeel van de educatie. Dit houdt in dat er geslachtgemeenschap is tussen een mannelijk en vrouwelijk dier. Uitzondering hierop is

het varken (zie paragraaf 4.3).

Voor de volledigheid: koeien zijn niet in het fokbeleid opgenomen.

- f. Jonge dieren blijven zo lang mogelijk bij de moeder, idealiter het hele leven tenzij hier weloverwogen van afgeweken wordt. En binnen de kaders van het educatief fokbeleid.
- g. Ook mannelijke jonge dieren mogen conform punt a en b oud worden op de kinderboerderij. Verwacht wordt dat bij de lagere fok aantallen ook bokjes conform punt b aan derden verkocht kunnen worden. Indien een bokje 'overblijft' zal deze gecastreerd worden. Alleen weloverwogen mag hiervan afgeweken worden, bijvoorbeeld als een dier ook na castratie een gevaar voor zichzelf en andere dieren vormt. In de bokkenweide kunnen dieren zonder risico voor bezoekers oud worden.

Het rapen van eieren valt niet onder het fokken. Het rapen en verkopen van eieren past binnen een circulair voedselsysteem (bron: 'Voedsel voor circulaire economie' van Planbureau voor de Leefomgeving - [link](#)) en past goed bij de ambities van het Voedselpark. Dit past ook bij de recreatieve en educatieve functie; er is veel aanloop van bezoekers voor verse eieren. Het is een beleving om verse eieren te kopen van kippen die je ziet lopen op de boerderij. En dit is een mooi educatief moment voor uitleg over bijv. het beter leven keurmerk.

4.4 Dieren voor recreatieve doeleinden

De dieren hebben op de kinderboerderij ook een recreatieve functie. Hierbij geldt het volgende kader.

- Dieren worden niet gefokt voor recreatieve doeleinden, enkel voor educatieve doeleinden.
- *(Keurmerk DK) Dieren mogen geaaid worden, maar moeten de mogelijkheid hebben om weg te lopen wanneer zij niet geaaid willen worden.*
De verblijven en weides worden hierop aangepast. Dit zal in het haalbaarheidsonderzoek verder uitgewerkt worden.
- M.b.t. prooidieren (cavia's en konijnen) geldt dat de dieren zelf op de bezoekers af moeten komen om geaaid te worden. Wel kunnen de dieren onder begeleiding van een vrijwilliger of beheerder geaaid worden. Mits het dier hierdoor geen stress ervaart en met het risico dat het dier daarna weer wegloopt. Dit kan zelfs als een activiteit georganiseerd worden waardoor meteen educatie geboden kan worden over de dieren en hun reacties, over het nemen van deze dieren als huisdieren.
- Dieren mogen niet opgetild worden. Dit is duidelijk aangegeven aan het begin van de kinderboerderijen en bij de toegang naar de weides en dierenverblijven. Beheerders en vrijwilligers zien hier op toe en spreken hier op aan.
- Paarden en pony's kunnen ingezet worden voor wandelingen en ritjes met (jonge) kinderen (op het dier of met een sulky). Het welzijn van de dieren staat hierbij altijd voorop. Paarden en pony's zijn gespierde en slimme dieren. Je kunt aan lichaamstaal aflezen dat ze het leuk vinden (of niet). De vrijwilligers zijn hierin zeer ervaren en worden hierin zo nodig opgeleid. Paardenritjes en wandelingen met (oudere) paarden zorgt voor het in stand houden van de bespiering en mentale uitdaging. Tevens is dit een moment van educatie. Bij evenementen is een informatie bord aanwezig waarop wordt vermeld dat het dierenwelzijn voorop staat en pauzes ingelast worden (ook ter voorkoming van wachtende 'boze' ouders).

- Gezien de maatschappelijke functie van de kinderboerderij worden bezoeken aan oudereninstellingen georganiseerd (voor ouderen die beperkt mobiel zijn). Het welzijn van de dieren staat hierbij altijd voorop.
Voor deze bezoeken zullen daarvoor geschikte dieren ingezet worden (dieren met spontane interactie met mensen en daardoor niet gestrest raken.). De vrijwilligers zijn hierin zeer ervaren en worden hierin zo nodig opgeleid. De bezoeken zullen maximaal 2x per jaar per dier plaats vinden.

4.5 Dierenverblijven

De kaders voor de dierenverblijven:

- De dierenverblijven voldoen aan de minimale huisvestingseisen volgens het VSKBN Kwaliteitsbewijs vSKBN.
- *(Keurmerk DK) De kinderboerderij doet zijn uiterste best de dieren te beschermen tegen roofdieren en vandalen/dierenbeulen.*

Dit zal in het haalbaarheidsonderzoek verder uitgewerkt worden (incl. cameratoezicht).

4.6 Zorg voor dieren bij ziekte en/of lijden

De dieren op de kinderboerderij zijn verzekerd van goede zorg bij ziekte en/of lijden.

- Als een dier ziek is zorgt de kinderboerderij ervoor dat het dier medisch behandeld wordt door een dierenarts.
- *(Keurmerk DK) Als een dier niet meer beter kan worden en erg lijdt, euthanaseert een dierenarts het dier.*

4.7 Dieren dumpen

Voor het dumpen van dieren geldt een zerotolerance beleid. Gedumpte dieren worden altijd opgehaald door de dierenambulance. Hierin zijn we strikter dan het Keurmerk Diervriendelijke Kinderboerderij waarin dieren onder voorwaarden alsnog opgenomen kunnen worden op de kinderboerderij.

In onze educatie besteden we aandacht aan de aanschaf en de levenslange zorg voor een huisdier.

4.8 Educatie

4.8.1 Bezoekerseducatie over dierenwelzijn

Educatie over dieren is één van de hoofdlijnen in de educatie op de kinderboerderij. De educatie over dieren wordt verder uitgewerkt in het SAK Educatieplan en omvat minimaal passieve (educatieborden & QR codes met filmpjes), actieve (activiteiten) en activerende (zet aan tot zelf handelen) educatie op de volgende thema's.

- De intrinsieke waarde van elk landbouw-/huisdier dat verblijft op de kinderboerderij inclusief informatie over soorteigen gedrag.

- De waarde van elk landbouw-/huisdier voor de mens, aangevuld met eventuele alternatieven zonder dieren (denk aan wol → katoen, dons → synthetische alternatieven etc.)
- Huisdieren; wat komt er bij kijken, waar moet je rekening mee houden, welk commitment ga je aan wanneer je een huisdier aanschaft.

4.8.2 Educatie van vrijwilligers en beheerders

- De beheerders houden zichzelf up-to-date m.b.t. ontwikkelingen op gebied van dierenwelzijn. Dit kan o.a. door het bijhouden van vakliteratuur, door in werkoverleggen kennis te delen en (bij)scholingscursussen te volgen.
- Nieuwe vrijwilligers krijgen een (te ontwikkelen) startcursus omgaan met dieren van de beheerders van de kinderboerderij.
- Jaarlijks is er een vrijwilligersbijeenkomst waarin aandacht wordt gegeven aan zowel het werken op een kinderboerderij als de aandachtspunten van dierenwelzijn. Grote wijzigingen in dierenwelzijn, die van toepassing kunnen zijn op de vrijwilligers worden via de nieuwsbrief gedeeld.

Bijlage 1: Norm samenstelling van dierenbestand, gespecificeerd naar locatie, soort en ras

Bron: Excel document op OneDrive KiBo (voor gebruik binnen Kibo: [link](#))

Diersoort	Norm jan '24				
	Totaal	ZS	BP	CW	Ext
Geiten	26	14	6	6	
Nubische geiten	4	2	0	2	
Toggenburgergeiten	4	2	2	0	
Dwerggeiten	18	10	4	4	
Schapen	23	7	3	5	8
Bonte schaap	13	3	0	2	8
Ouessant schaap	10	4	3	3	
Paarden & pony's	7	3	2	2	
Paard	3	1		2	
Shetland pony's	4	2	2		
Varkens	8	3	3	2	
Piértrain	2	1	1		
Kune Kune	2		2		
Hangbuikvarkens/mini varkens	4	2	0	2	
Hert	5		5		
Koe & kalf	2	2			
Kat	4	2	2		
Konijn (mix van rassen)	26	12	8	6	
Cavia's	26	12	8	6	
Kip (mix van rassen)	90	50	25	15	
Raskippen	5	30	12		
Legkippen	5	20	10	15	
Zwarte zwaan	2			2	
Eend	28	10	6	12	
Pauw	8	4	4		
Gans	4	4			
Kalkoen	11	4	4	3	
Duif	12	6	0	6	
Volièrevogels *	74	17	15	42	
Parkiet		6	6	6	
Zebravink		6	6	6	
Kwartel		5	3	6	
Rijstvogels				8	
Zilverbekje				8	
Papegaaiachtig				8	
Diamantduif					
Totaal	356	150	91	107	8
Totaal excl. volière vogels vereniging	297	133	91	65	8

* Volière vogels Zegersloot & Contactweide zijn eigendom van en in beheer van Vogelvereniging.
Zie totaal en gesplitste aantallen.

Bijlage 2: Aantal te fokken dieren t.b.v. educatieve functie

Bron: Excel document op OneDrive KiBo (voor gebruik binnen KiBo: [link](#))

Diersoort	Fokbeleid - Norm '23 - Educatief fokken									
	Te dekken aantal dieren					Verwacht aantal jonge dieren				
	Totaal	ZS	BP	CW	Ext	Totaal	ZS	BP	CW	Ext
Geiten	8	4	2	2		16	8	4	4	
Nubische geiten	0	0	0	0						
Toggenburgergeiten	0		0							
Dwerggeiten	8	4	2	2			8	4	4	
Schapen	17	7	3	5	2	25	11	3	7	4
Bonte schaap	8	4	0	2	2	16	8	0	4	4
Ouessant schaap	9	3	3	3		9	3	3	3	
Paarden & pony's										
Paard										
Shetland pony's										
Varkens	1	1	0	0		8	8	0	0	
Piértrain	1	1				8	8			
Kune Kune										
Hangbuikvarkens/mini varkens										
Hert	4		4			4		4		
Koe & kalf										
Kat										
Konijn (mix van rassen)										
Cavia's										
Kip (mix van rassen)	8	4	2	2		48	24	12	12	
Raskippen										
Legkippen										
Zwarte zwaan										
Eend										
Pauw										
Gans										
Kalkoen										
Duif										
Volièrevogels *										
Parkiet										
Zebravink										
Kwartel										
Rijstvogels										
Zilverbekje										
Papegaaiachtig										
Diamantduif										
Totaal	38	16	11	9	2	101	51	23	23	4
Totaal excl. volière vogels vereniging	38	16	11	9	2	101	51	23	23	4

Bijlage 3: Kwaliteitsbewijs Stads- en Kinderboerderijen Nederland van Vereniging vSKBN

Hoofdstuk 1: Dieren en dierenwelzijn	Situatie SAK
1.1. De kinderboerderij voldoet aan de eisen Identificatie & Registratie (I&R) regeling voor dieren	Ja
1.2. De kinderboerderij voldoet aan het besluit Diergeneesmiddelen	Ja
1.3. De kinderboerderij voldoet aan de destructieregelgeving	Ja
1.4. Er wordt voldaan aan de wettelijke eisen omtrent het vervoer van dieren	Ja
1.5. Er wordt een hygiëne- en aanvoerbeleid omtrent dieren op de kinderboerderij gehanteerd	Ja
1.6. De kinderboerderij beschikt over quarantainemogelijkheden en een quarantainebeleid	In principe Ja, nader uit te werken in haalbaarheidsonderzoek
1.7. Er wordt een ziektepreventiebeleid gehanteerd voor de dieren op de kinderboerderij	Ja
1.8. De dieren worden dagelijks gecontroleerd op afwijkende gezondheid	Ja
1.9. De kinderboerderij voldoet aan de gestelde eisen ten aanzien van besmettelijke dierziekten	Ja
1.10. Er wordt een hygiënebeleid gehanteerd omtrent geboorte en abortus van dieren op de kinderboerderij	Ja
1.11. De dieren op de kinderboerderij krijgen de juiste voeding passend bij het dier(soort)	Ja
1.12. De dieren op de kinderboerderij hebben naar behoefte beschikking over voldoende vers drinkwater	Ja
1.13. De kinderboerderij voldoet aan de minimale huisvestingseisen	In principe Ja, nader uit te werken in haalbaarheidsonderzoek
1.14. Er wordt voor gezorgd dat er geen verboden ingrepen worden verricht bij dieren op de kinderboerderij tenzij dit noodzakelijk is voor de gezondheid en het welzijn van het dier	Ja
1.15. De dieren worden op een vakkundige manier door een praktiserend dierenarts of andere bevoegde beroepsbeoefenaar geëuthanaseerd	Ja
1.16. De kinderboerderij voldoet aan de eisen uit de huis- en hobbydierenlijst en de productiedierenlijst	Ja
1.17. Er is een vakbekwaam beheerder en van alle functies zijn functieprofielen opgesteld en aanwezig	Ja
1.18. De kinderboerderij voldoet aan het Besluit houders van dieren m.b.t. gezelschapsdieren	Ja
1.19. De kinderboerderij houdt zich aan de wetgeving m.b.t. de dierentuinvergunning	N.v.t.
1.20. Er is een fokbeleid	Ja
1.21. De kinderboerderij gaat op de juiste wijze met haar dieren om	Ja
1.22. Als de kinderboerderij educatie heeft opgenomen in de doelstellingen, het huishoudelijk reglement of de statuten, wordt er geen mestboekhouding bijgehouden	Een mestboekhouding is niet verplicht. We zien geen direct verband met educatie.
1.23. Als mest wordt afgevoerd naar landbouwbedrijven is de Kinderboerderij in het bezit van een afleveringsbewijs	Momenteel niet; mest gaat direct naar akkerbouwer. Voor afleveringsbewijs dient mest gekeurd te worden. Kosten zijn substantieel (indicatie € 5.000). De kosten zullen in het haalbaarheids-onderzoek meegenomen worden, waarna definitieve keuze gemaakt zal worden.

1.24. De mestopslag/mestcontainer voldoet aan het activiteitenbesluit	Ja, milieu keuring is altijd positief afgerond
---	--

Bijlage 4: Keurmerk Diervriendelijke Kinderboerderij

	Situatie SAK
1. Alle dieren mogen oud worden op de kinderboerderij	Zie paragraaf 4.3
2. Er wordt niet met de dieren gefokt en eieren worden dus ook niet uitgebroed	Zie paragraaf 4.3
3. Sociale dieren zitten altijd met soortgenoten gehuisvest	Ja, uitzondering hierop staat omschreven in paragraaf 4.2
4. De dieren hebben voldoende ruimte om zich natuurlijk te kunnen gedragen (zie voor richtlijnen van ruimte het Kinderboerderijenbesluit)	In principe Ja, nader uit te werken in haalbaarheidsonderzoek
5. De dieren kunnen zich terugtrekken van de bezoekers	In principe Ja, nader uit te werken in haalbaarheidsonderzoek
6. Er zijn geen actieve knuffeluurtjes met prooidieren	Zie paragraaf 4.4
7. Er zijn geen exotische dieren op de kinderboerderij. Indien die er wel zijn dan is er een uitsterf beleid en tracht men ze elders op een goede plek te plaatsen. Slangen, vogelspinnen, uilen en roofvogels zitten per definitie niet op de kinderboerderij.	Ja
8. Dieren worden niet verhuurd, niet uitgeleend of gebruikt voor evenementen buiten de kinderboerderij. Ook worden er geen benodigdheden verhuurt zoals bijv. broedmachines en huifkarren	Zie paragraaf 4.4
9. Er worden geen evenementen georganiseerd op de kinderboerderij waarbij dieren misbruikt worden, zoals bijvoorbeeld roofvogelshows	Ja
10. Paarden, pony's, ezels, bokken etc. worden niet ingezet als lastdier of trekdier	Zie paragraaf 4.4
11. Men brengt de bezoekers respect voor dieren bij en geeft hen het goede voorbeeld	Ja
12. Als een dier ziek is zorgt men er voor dat het dier medisch behandeld wordt	Ja
13. Als een dier niet meer beter kan worden en erg lijdt, euthanaseert een dierenarts het dier	Ja
14. Er is een diervriendelijk beleid over het omgaan met gedumpte dieren	Zie paragraaf 4.7
15. De kinderboerderij dient zijn uiterste best te doen de dieren te beschermen tegen roofdieren en vanden/dierenbeulen	Ja

Bovenstaande punten dienen in het beleid vastgelegd te zijn en in de praktijk nagekomen te worden. Het zou een diervriendelijke kinderboerderij sieren als tijdens openingstijden of bij evenementen geen vlees wordt geserveerd aan de gasten. Voldoet een kinderboerderij aan bovenstaande punten, dan kan men in aanmerking komen voor dit keurmerk.